

Planter

Regler for udbringning af husdyrgødning efter høst

De vigtigste regler for udbringning af henholdsvis flydende (gylle) og fast husdyrgødning i perioden efter høst er samlet her. Vær opmærksom på, at reglerne for forsuring af gylle, og hvornår fast husdyrgødning må udbringes er ændret.

Viden om Opdateret 10. august 2021

Reglerne for udbringning af husdyrgødning er samlet i Gødningsanvendelsesbekendtgørelsen, Nr. 1551, Kap. 2.

Regler for udbringning af flydende husdyrgødning om efteråret

I perioden fra høst til 1. februar må der som hovedregel ikke udbringes flydende organisk gødning (gylle) og bundfald. Der er følgende undtagelser:

I perioden fra høst til 1. oktober må der udbringes flydende organisk gødning og bundfald til:

- Etablerede, overvintrende fodergræsmarker, herunder marker med udlæg af græs eller kløvergræs udsået senest i forbindelse med forårssåningen. Undtagelsen omfatter dog ikke arealer med udlæg af græs eller kløvergræs i majs.
- Arealer, hvor der den følgende vinter skal være vinterraps.
- Arealer, hvor der senest 20. august etableres grøngødning med gul sennep, olieræddike eller gul sennep og olieræddike forud for sukkerroer, hvor der er indgået kontrakt med en sukkerfabrik om afsætning af sukkerroerne.
- Udbringningsfristen kan forlænges indtil 15. oktober i regnfulde efterår. En eventuel forlængelse af fristen kan bl.a. ses på Miljøstyrelsens hjemmeside.

I perioden fra høst til 15. oktober må der udbringes flydende organisk gødning og bundfald til arealer med frøgræs, for hvilke der er indgået kontrakt med frøavlsfirma om levering af frø i den kommende sæson.

I perioden fra høst til 20. oktober må der udbringes fast spildevandsslam på arealer, hvor der er afgrøder den følgende vinter.

I perioden fra høst til 1. oktober må der udbringes flydende spildevandsslam til arealer med overvintrende fodergræsmarker, vinterraps og på arealer, hvor der senest 20. august etableres grøngødning forud for sukkerroer, hvor der er indgået kontrakt om afsætning af sukkerroerne.

Der må altså IKKE udbringes flydende husdyrgødning til vintersæd om efteråret.

Krav til udbringningsteknik

Udbringning af flydende husdyrgødning må kun ske ved udlægning med slæbeslanger, slæbesko eller ved nedfældning. Ved nedfældning i fodergræs skal der anvendes en græsmarksnedfælder. Ved nedfældning på arealer uden afgrøder (sort jord) skal nedfældningsrenderne være tildækkede efter nedfældningen. Ved nedfældning i græs skal nedfældningsrenderne helt kunne indeholde den udbragte mængde gylle.

Før såning og i fodergræs skal flydende husdyrgødning nedfældes eller forsures inden eller i forbindelse med udbringningen. Autoriserede økologiske bedrifter er dog i perioden fra 1. februar til 1. maj fritaget for nedfældningskravet i fodergræs. Disse bedriftstyper må ikke benytte forsuring.

Bemærk, at nedfældning ikke kan erstattes af forsuring og slangeudlægning på arealer, som ligger indenfor 200 meter fra byzone eller sommerhusområder. Dette skyldes, at forsuring ikke har effekt på lugt.

Nye regler ved forsuring af gylle

Med virkning fra 1. august 2021 erstattes kravene om en bestemt pH værdier i forsuret gylle med krav om syremængder. Disse krav afhænger af gylletypen, og hvor gyllen forsures. Doseringskravene kan ses i tabel 1.

Tabel 1. Mængde svovlsyre (96 pct.) der skal tilføres pr. tons gylle (eller tilsvarende mængde svovlsyre baseret på svovlsyrens koncentration).

Gylletype	Markforsuring		Tankforsuring ¹		
	kg/tons	l/tons	kg/tons	l/tons	
Kvæggylle, ikke afgasset	3,0	1,7	4,4	2,4	
Svinegylle, ikke afgasset	2,9	1,6	5,7	3,2	
Afgasset gylle, samt andre gylletyper	11,0	6,1	14,0	7,8	

1. Doseringskravene gælder alene, hvis gyllen udbringes senere end 72 timer efter forsuringen er gennemført. Udbringes gyllen tidligere end 72 timer gælder de samme doseringskrav som for markforsuring.

Gennemføres tankforsuringen i perioden fra 1. september til 31. marts skal gyllen udbringes senest 4 uger efter forsuringen. Udbringes gyllen senest 72 timer efter forsuringen er gennemført kan doseringsmængden reduceres til de mængder der er gældende for markforsuring.

Gennemføres tankforsuringen i perioden fra 1. april til 31. august skal gyllen udbringes senest 72 timer efter forsuringen. Gyllen skal forsures med de doseringsmængder der gælder for markforsuring.

Læs nærmere om de nye forsøringskrav og dokumentationskrav i [Regler ved udbringning af gylle](#)

Husdyrgødning der ikke nedfældes på arealer uden afgrøde (sort jord) skal nedbringes hurtigst muligt og inden 4 timer.

Miljøkrav

I en afstand af 20 meter til naturtyper omfattet af kategori 1-natur og naturtyperne højmoser og lobeliasøer omfattet af kategori 2-natur skal flydende husdyrgødning nedfældes eller forsures.

På skråninger med 6-12 pct. hældning mod vandløb og kystvande skal flydende husdyrgødning i en afstand på 20 m fra vandmiljøet nedfældes parallelt med vandløbet.

Regler for udbringning af fast husdyrgødning om efteråret

Pr. 1. august 2021 er der kommet nye regler for, hvornår fast husdyrgødning må udbringes. Disse regler træder dog først i kraft 1. november 2021. Så i indeværende efterår gælder samme regler som sidste år. Læs nærmere om de nuværende og de nye regler for, hvornår fast husdyrgødning må udbringes i [Nye regler for, hvornår fast husdyrgødning må udbringes](#).

Udbring så vidt muligt fast husdyrgødning om foråret

Fast gødning har den største N-udnyttelse ved forårsudbringning inden såning af vårsæd, roer og majs. I nedenstående tabel ses markeffekten for kvælstof i fast staldgødning og dybstrøelse.

Tabel 2. Markeffekt af kvælstof i fast husdyrgødning

	Fast staldgødning, NH ₄ -N/total-N: 25 %			Dybstrøelse		
	Før såning	Forår	Efterår	Før såning	Forår	Efterår
Vårsæd	40	-	30	30	-	25
Roer og majs	45	-	35	35	-	30
Vintersæd	20	25	10	20	25	-
Vinterraps	30	25	15	30	25	-

Tabel 2 viser den gennemsnitlige markeffekt for alle jordtyper. På lerjord i nedbørsfattige områder kan der opnås en god effekt af efterårsudbringning, mens udbringning på sandjord i nedbørsrige områder øger risikoen for tab af kvælstof ved udvaskning i vintermånederne. Her vil efterårsudbringningen ofte have en lavere kvælstofeffekt end angivet i tabellen. For andre typer af fast gødning gælder, at jo højere andel af ammonium-kvælstof, des bedre virkning. Fælles for alle typer er, at markeffekten er størst ved forårsudbringning. Vinterraps kan dog med fordel tilføres fast husdyrgødning før såning i efteråret i stedet for i den etablerede afgrøde i foråret.

Regler omfattende udbringning af både flydende og fast husdyrgødning

Afstandskrav

Husdyrgødning og affald må ikke udbringes lørdage, søndage og helligdage på arealer, der ligger tættere end 200 m fra byzone, sommerhusområder eller områder der i lokalplan er udlagt til boligformål. Udbringning af husdyrgødning må ikke give anledning til unødige gener.

Miljøkrav

Husdyrgødning mv. må ikke udbringes på arealer eller på en måde, der giver fare for afstrømning til vandløb (herunder dræn), søer over 100 m² og kystvande. Endvidere må husdyrgødning mv. ikke udbringes på frosne, vandmættede, oversvømmede og snedækkede arealer.

Husdyrgødning må ikke udbringes på skrån timer med en hældning på mere end 6° nærmere end 20 m fra vandløb, søer større end 100 m² og kystvande. På skrån timer op til 12° må der dog nedfældes flydende husdyrgødningstyper parallelt med vandmiljøet.

Emneord

Gødningsplanlægning og -regler

Husdyrgødning

Publiceret: 20. august 2019
Opdateret: 10. august 2021

Vil du vide mere?

Martin Nørregaard Hansen

Landskonsulent

SEGES

manh@seges.dk

+45 8740 5437

Susi Lyngholm

Konsulent

SEGES

sil@seges.dk

+45 8740 5427

Støttet af**Promille**afgiftsfonden for landbrug

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A. SEGES

Agro Food Park 15

8200 Aarhus N

Tlf. 87 40 50 00

Fax. 87 40 50 10

Email info@seges.dk